

Stanovisko restaurátorských škol Akademie výtvarných umění k *Návrhu věcného záměru zákona o památkovém fondu*

Akademie výtvarných umění v Praze poskytuje prostřednictvím svých dvou specializovaných ateliérů plné magisterské vzdělání v oborech restaurování uměleckých děl malířských a sochařských. Obor restaurování byl na půdě AVU konstituován již před šedesáti lety, je nejstarší školou svého druhu v Evropě a z řad jejích absolventů se od té doby rekrutuje naprostá většina odborníků působících v této oblasti. Akademie výtvarných umění tak nese podstatný díl zodpovědnosti za obor restaurování uměleckých děl u nás a v rámci této zodpovědnosti a odborných kompetencí by měla být též významným a respektovaným partnerem státní správě a zákonodárných orgánům při konstituci právního zakotvení restaurátorské profese a výkonu restaurátorské činnosti.

Proto jsme velmi uvítali výzvu MK ČR, konkrétně 1. náměstka ministra kultury JUDr. Františka Mikeše, z června minulého roku ke spolupráci při přípravě věcného záměru nového památkového zákona. Dopisem rektora AVU prof. Jiřího Sopka jsme 2. července 2007 vyjádřili svá vstupní stanoviska, zaslali MK řadu dlouhodobě koncipovaných materiálů a vyjádřili připravenost k další spolupráci, o níž jsme byli vzápětí ujištěni.

Ministerstvem kultury deklarovaná spolupráce však nadále nedošla naplnění, AVU nebyla žádným způsobem ke konkrétní přípravě věcného záměru přizvána, své podněty mohla uplatňovat pouze nepřímo prostřednictvím předsedy Asociace restaurátorů doc. Petra Kuthana, který byl MK jmenován do pracovního týmu pro přípravu zákona. Přestože byl věcný záměr zákona v první verzi připraven již v březnu, nebyl Akademii ani zaslán k vyjádření a případným připomínkám a soustavně, stejně jako samotná práce přípravného týmu, podléhal utajení.

Teprve po zveřejnění *Návrhu věcného záměru zákona o památkovém fondu* na webu MK ČR 6. května 2008 tak oficiálně zjišťujeme, že prakticky žádný z podnětů AVU (až na drobné dílčí výjimky – viz dále) nebyl do *Návrhu* zapracován, že *Návrh* v podstatě fixuje s drobnými úpravami současný stav, dlouhodobě kritizovaný a prokazatelně špatný, a že nadto vnáší do péče o kulturní památky, které jsou výtvarnými uměleckými díly nebo uměleckořemeslnými pracemi nový zásadní rozměr, který prakticky neguje dosavadní odbornou i praktickou konstituci restaurátorského oboru a nutně povede k zásadnímu a nevratnému poškození kulturního dědictví. Konzultační centrum pro restaurování AVU proto neprodleně publikovalo k *Návrhu* rámcové připomínky a požádalo MK o nápravu. Z médií se však po následné tiskové konferenci MK ČR dozvídáme, že *Návrh* by měl být v nezměněné formě předložen ještě v červnu vládě ČR a s nabytím jeho účinnosti se počítá od 1. ledna 2010.

K *Návrhu věcného záměru zákona o památkovém fondu* proto Restaurátorská škola malířská a Restaurátorská škola sochařská Akademie výtvarných umění vydávají následující zásadní stanovisko:

Nutnost systémové změny památkové péče je nepochybná; předložený návrh ji však nepřináší a přes některé nepochybně pozitivní aspekty představuje pouze dílčí novelizaci současného stavu. Největšími nedostatky *Návrhu věcného záměru zákona o památkovém fondu* jsou podle našeho názoru zejména:

K památkové péči obecně:

- Trvale nedostatečná kompenzace omezení vlastnických práv veřejným zájmem. Zůstávají zachovány pouze současné minimální daňové úlevy, státní příspěvek vlastníkům je nadále nenáročný, při minimálních finančních prostředcích MK (např. Program ochrany architektonického dědictví pro rok 2008 cca 350 mil. Kč pro celou ČR; absurdní nedostatečnost částky vynikne například při porovnání, že se jedná o průměrné náklady na výstavbu necelých 400 metrů dálnice...) nesou nadále drtivou většinu uplatňováním veřejného zájmu zvýšených nákladů vlastníci památek, památkové péče si tak zachovává dominantně represivní charakter, který nemůže vést k nezbytné změně negativního přístupu široké veřejnosti k památkové péči, vede k obcházení zákona a v důsledku ke ztrátám památkového fondu. Řešení musí vycházet z politické a ekonomické vůle vládnoucích elit dostat závazkům kulturního státu, spoluodpovědného též finančně za uchování svého dědictví, které zásadním způsobem formuluje jeho identitu. Péče o památky a kultura v nejširším slova smyslu se musí stát jednou z priorit; nehledě k tomu, že prostřednictvím návazného turistického průmyslu přináší sama o sobě též nezanedbatelný ekonomický profit, který se jí navrácí jen zcela minimálně.
- Zcela nedostatečné mandatorní kompenzace vlastníkům památek poněkud relativizují i jinak nezbytné zvýšení sankcí za poškozování kulturních památek; respektujeme jejich nutnost, v celém kontextu se však represivní charakter zákona ještě prohlubuje.
- Zachování dvojkolejnosti památkové péče, její decentralizace a nadměrné oslabení odborné složky. Jsme dlouhodobě přesvědčeni o nutnosti vzniku odborně kompetentních památkových úřadů na úrovni krajů s jednotným centralizovaným metodickým vedením. Podle *Návrhu* zůstává písemné vyjádření odborné organizace pouze nezávazným doporučením pro orgán památkové péče, který je nově povinen si je vyžádat pouze pro posuzování nejzávažnějších zásahů na kulturních památkách, přičemž onen rozsah „nejzávažnějších zásahů“ není přesně definován. Situace je z našeho pohledu alarmující a nepřijatelná zejména v případě plánovaných „řemeslných oprav“ uměleckých a uměleckořemeslných děl, které tak budou po stránce realizační (řemeslníci podle liberalizovaného živnostenského zákona, bez přezkumu odborných schopností) i dohledové (bez jakékoli ingerence odborné složky památkové péče) oprávnění provádět zcela vágně definovaný rozsah prací „nevyžadujících odbornost restaurátora“ (viz dále) i na malbách či plastikách.

- Revize seznamu kulturních památek (věcně nepochybně správná) během 10 let, což znamená zhruba 30 správních řízení denně. Lhůtu pokládáme technicky za zcela nereálnou, vedoucí k zásadní redukci památkového fondu v důsledku ustanovení, kdy památka, která nebude znovu zapsána, památkou jednoduše přestane být.
- Znemožnění zápisu děl žijících autorů do seznamu kulturních památek.

K restaurování speciálně:

- **Zásadně nesouhlasíme s odmítnutím jakékoli z navrhovaných variant zřízení profesní samosprávy restaurátorského oboru**, zdůvodněném zcela vykonstruovaně a nesmyslně pouze v doprovodném materiálu firmy pro ekonomické expertízy a investiční poradenství EEIP, a. s. Firma vyhodnocovala tři varianty:

o) ponechání současného stavu,

1) změna režimu, nový katalog restaurátorských prací („třídník“), upřesnění důvodů pro pozastavení oprávnění k restaurování,

2) změna režimu – zřízení profesní instituce na způsob samosprávné komory, která by převzala všestranné garance za obor.

Přínosy a náklady jednotlivých variant jsou porovnány v tabulce (str. 47) a konstatuje se, že jako nejvhodnější se jeví implementace varianty č. 1. Z tabulky však plyne, že všechny ukazatele variant 1 a 2 jsou shodné, ba co více, že varianta komorová vychází příznivěji (nižší administrativní náklady MK) – nebyť dvou kritérií, podle nichž prý v případě komory prý „přetrvává možnost neetického chování restaurátorů“ a maximálním počtem negativních bodů jsou oceňovány údajné „náklady na zřízení Komory“... Absurdita obou argumentů je tak zjevná, že se o nich už snad ani nedá polemizovat. Nicméně – náklady na zřízení komory jsou pro stát nulové, její zřízení a veškerý provoz by samozřejmě byl hrazen z výhradně z prostředků jejích členů. To se ostatně konstatuje i ve starém návrhu zákona o Komoře z počátku 90. let a u profesních komor je to zcela obvyklé. A etické chování? Jakým způsobem bude garantováno v případě varianty 1, tedy lehce modifikovaného současného stavu? Absolutně nijak. Jedině Komora zavazuje své členy k dodržování Etického kodexu, a to nikoliv jenom formálně, ale de facto právně vymahatelně. Ke kontrolnímu systému památkové péče přidává systém kontroly profesní včetně profesní etiky...

Při objektivním vyhodnocení obou variant by doporučení muselo být zcela jednoznačné, a to ve prospěch zřízení restaurátorské komory.

Žádáme Ministerstvo kultury, aby jednoznačně mylné, defektní doporučení firmy EEIP objektivně přehodnotilo a zapracovalo do konečné verze návrhu zákona variantu 2 – zřízení restaurátorské komory. Lze se však oprávněně obávat, že tato žádost zůstane oslyšena – v přílohách elaborátu, shrnujících podněty jednotlivých účastníků přípravy zákona (str. 161), je jasně deklarováno přání Odboru památkové péče MK zachovat systém udělování oprávnění k restaurování v působnosti ústředního orgánu státní správy...

- Přestože AVU nebyly sděleny žádné protiargumenty k předloženým návrhům zřízení profesní samosprávy, shrneme na tomto místě již dříve publikované obecné argumenty pro zřízení komory:
 - Zřízení komory nenahrazuje kontrolu státu nad restaurováním kulturních památek, ale zásadně ji doplňuje odbornou oborovou platformou, a to v rozsahu, který nemůže být součástí památkového zákona.
 - Nový památkový zákon musí stanovit podmínky pro restaurování kulturních památek v podstatně širším a kvalitnějším rozsahu než současný, ale nemůže se zabývat výkonem restaurátorské činnosti obecně; to přísluší samostatné právní normě, stejně, jako je tomu u VŠECH ostatních svobodných povolání vyjmutých ze živnostenského zákona (komory architektů, patentových zástupců, lékařů etc.)
 - Samostatný zákon o restaurování (komoře) nedrobí právní řád, ale naopak sjednocuje dnes rozdrobené, vágně nebo vůbec definované podmínky pro restaurování, a to z hlediska výkonu činnosti, nikoli z hlediska právní kvalifikace artefaktů, které jsou předmětem restaurování, jak je tomu dosud. Odstraňuje tak absurdní situaci, kdy je samostatně upraveno restaurování kulturních památek (památkový zákon), samostatně restaurování výtvarných děl, která nejsou kulturními památkami, ale jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií nebo se jedná o předměty kulturní hodnoty (živnostenský zákon – vázaná živnost) a do třetice nejasná a sporná volná živnost „opravy a údržba předmětů kulturní povahy“. Restaurátor tak musí, aby svoji činnost vykonával zcela legálně, mít vedle oprávnění MK i další dva živnostenské listy, což je nadále nepřijatelné a nesmyslné, neboť de facto restauruje stále totéž, tedy výtvarná díla.
 - Současný systém udílení oprávnění k restaurátorské činnosti se – přes dílčí změny – za téměř dvě desetiletí své existence neosvědčil a výraznou mírou se podílí na zhoršení kvalitativní úrovně restaurování u nás. Odborná složka je suplována činností poradní komise, která není zakotvena žádným obecně závazným právním předpisem. To sice *Návrh věcného záměru* mění, zřízení komise, přejmenované na *Restaurátorskou radu*, by bylo dané zákonem, ale otázkou je, jak bude prováděcím předpisem koncipováno její složení; zůstává též v roli poradního orgánu, jehož výstupy nejsou pro MK nikterak závazné. Stanovená kritéria pro udílení oprávnění jsou nedostatečná, systém je neprůhledný a nekontrolovatelný, postrádá zpětné vazby, rozhodování MK je dlouhodobě nekonzistentní, těžko předvídatelné, podléhající měnícím se výkladům vágních předpisů i politickým tlakům, udílení licencí není vůbec harmonizováno se studijními programy VŠ, posuzování prací probíhá pouze na základě dokumentací, což nemůže být nikdy dostatečné ani objektivní. (Dokumentace jsou navíc omezeny nesmyslně krátkým časovým limitem.) Odborná restaurátorská veřejnost tento systém zásadně odmítá a *Návrh věcného*

- záměru* na něm přes dílčí změny nic podstatného nemění. MK jako úřad státní správy nikdy nemůže disponovat odbornou kapacitou nutnou pro objektivní posuzování restaurování a nemůže garantovat v odborné rovině výkon restaurátorské činnosti. Jeho působnost je navíc omezena pouze na kulturní památky.
- Zřízení Komory restaurátorů by bylo v každém případě výrazným kvalitativním přínosem jak pro celou oblast památkové péče, tak i pro péči o umělecká a uměleckořemeslná díla a předměty kulturní hodnoty v celém jejich širokém spektru, bez ohledu na jejich současnou právní kvalifikaci.
 - Zřízení Komory odpovídá progresivním oborovým trendům v EU, a to jak důrazem na stálé zvyšování kvalifikace restaurátorů (viz např. závěry IV. zasedání ENCORE v r. 2003 Toruni, kvalifikační požadavky E.C.C.O.), tak institucionálně. Restaurátorská komora (zřízená na základě návrhu zákona české Asociace restaurátorů) funguje již více než desetiletí na Slovensku, další země postupně rovněž přistupují k systémům profesních akreditací na podobném základě (například Národní rada pro restaurování ve Velké Británii).
 - Variant věcného řešení je více, dvě jsou základní:
 - 1) Zřízení Komory restaurátorů jako odborné platformy s plnou profesní samosprávou, s povinným členstvím a svěřením jí přístupu k výkonu restaurování,
 - 2) zřízení Komory restaurátorů zákonem jako odborné platformy s omezením přístupu k výkonu restaurování jejím prostřednictvím; oprávnění k restaurování kulturních památek by mohlo nadále vydávat MK na základě zákonem definované odborné participace Komory (podobně Živnostenské úřady pro živnosti).
 - Obě varianty počítají s podstatnou účastí státní památkové péče při posuzování restaurátorských prací včetně udílení oprávnění; role státu se nijak nesnižuje, ale celý systém se výrazně zkvalitňuje.
 - Z variant návrhů věcného řešení lze jednoznačně doporučit zřízení Komory samostatným zákonem (jako všechny ostatní organizace podobného typu u nás), s povinným členstvím a přenesenou působností orgánu státní správy v oblasti povolení k restaurování.
 - Rozhodně doporučujeme takovou specifikaci restaurátorských specializací, která bude více vycházet z charakteru výkonu té které restaurátorské činnosti, nikoli pouze z materiálové struktury restaurovaných předmětů, jak je tomu dnes (viz Třídník restaurátorských prací). Zásadní pozitivní posun oproti současnému stavu představuje i skládání odstupňovaných akreditačních zkoušek a odstupňování příslušných kvalifikačních požadavků v závislosti na hodnotové klasifikaci restaurovaných předmětů (kulturní památka – národní kulturní památka), kterou *Návrh věcného záměru* zachovává – opět lze poukázat na závěry zasedání ENCORE nebo systém ve Velké Británii. Rozsahem specifikace re-

staurátorského oprávnění a jediným subjektem, který by oprávnění vydával jak pro kulturní památky, tak pro sbírkové předměty a předměty kulturní hodnoty, by byla řešena věcně nesmyslná nutnost být vedle oprávnění k restaurování MK držitelem i živnostenského listu, chce-li restaurátor soustavně kromě kulturních památek restaurovat obdobné předměty, které nejsou kulturními památkami, přestože tyto předměty jsou reálně zcela identické (např. obraz jako movitá památka / obraz jako sbírkový předmět).

- Teprve zákonem o Komoře by byla precizně upravena práva a povinnosti restaurátorů v celém restaurátorském procesu, a to na základě profesního Etického kodexu, jehož dodržování by bylo pro členy Komory povinné, potažmo odborně i právně vymahatelné. Teprve zákonem o Komoře (a Etickým kodexem) by byly jasně specifikovány obecné podmínky výkonu restaurátorské činnosti (oprávněné fyzické osoby, spolupráce, restaurování prostřednictvím právnických osob atd.) včetně celé řady absentujících praktických aspektů (pojištění restaurátorů apod.). Vytvořil by se i předpoklad pro případnou samostatnou právní úpravu veřejných zakázek pro restaurování, která by zohlednila u této vysoce odborné činnosti i jiná kritéria výběru než finanční a časová, jak je tomu v drtivé většině případů dnes (odkazujeme na období architektonických soutěží).
- Zřízením Komory by se konstitovala i vrcholná odborná autorita a konzultační platforma pro restaurátory i památkovou péči. Odbornost restaurátora je v rámci památkové péče nezastupitelná. Restaurátory není možné chápat jen jako „dodavatele prací na památkách“, ale jako partnery v procesu péče o památky. Multidisciplinární spolupráce v procesu restaurování (restaurátor – kunsthistorik-památkář – přírodovědec) musí být partnerská, každá z participujících profesí v ní má vymezenou roli.
- Systém, v němž restaurátoři participují na tvorbě podmínek pro restaurování i na procesu odborného ověření kvality restaurovaných děl, v současné době neexistuje.
- Pracoviště NPÚ (natož orgány památkové péče) nemohou (a zřejmě nikdy nebudou moci) disponovat odborníky (restaurátory) pro jednotlivé restaurátorské specializace; tím jsou zásadně limitovány jejich možnosti objektivního výběru, sledování a posuzování celého spektra restaurátorských prací z odborného restaurátorského hlediska (nikoli z hlediska dodržení stanovených obecných památkových podmínek). Pouze Komora může v tomto smyslu poskytnout památkové péči dostatečný a objektivní „odborný servis“.
- Komora také specifickým soutěžním řádem garantuje objektivizaci procesu zadávání restaurátorských prací. Tuto problematiku *Návrh věcného záměru* vůbec neřeší. Současný stav, kdy naprostá většina prací je zadávána prostřednictvím zcela neprůhledných, neveřejných „výběrových řízení“, nepodřízených žádně-

mu právnímu režimu (majorita restaurátorských zakázek spadá do „podlimitní“ sféry z hlediska zákona o zadávání veřejných zakázek), kdy i u odborně nejvýznamnějších zadání je jediným či dominantním kritériem výběru nejnižší cena, je neudržitelný, vede spolu s chronickým podfinancováním památkové péče ke kvalitativnímu úpadku, klientelismu, dumpingu, korupci, všeobecné frustraci a odchodu mnohých restaurátorů z oboru. Absolventi restaurátorských škol AVU, do jejichž výchovy stát nemálo během studia investoval, obtížně nacházejí uplatnění a odcházejí do jiných profesí. Situace v restaurování je jednoznačně nejhorší za celou dobu existence oboru, tedy za posledních šest desetiletí.

- Zřízení komory neklade žádné nároky na státní rozpočet, na rozdíl od jakéhokoliv posílení kapacit MK, nezbytných tehdy, měla-li být zkvalitněna jeho činnost v oblasti restaurování kulturních památek a jeho kontroly.
- Vedle uvedené zásadní připomínky **kategoricky odmítáme zavedení „řemeslné opravy“ uměleckých a uměleckořemeslných děl**, kdy restaurování má být nově definováno jako, cit.: “protikategorie pojmu řemeslná oprava. Řemeslná oprava bude také jedním ze zásahů na kulturní památce nebo její části, která je dílem výtvarného umění nebo uměleckořemeslnou prací. Půjde o takový zásah, který nebude vyžadovat odbornost restaurátora a nebude jej tudíž muset provádět restaurátor (například běžná údržba nebo oprava nezasahující do podstaty památky a jejích kulturně historických hodnot)“. Jedním z fundamentálních, nesčíslněkrát praxí ověřených principů odborné péče o umělecká díla je skutečnost, že **neexistuje zásah, který by nemohl ovlivnit podstatu výtvarného díla a jeho kulturně historickou hodnotu. Jakýkoli zásah na výtvarném díle může provádět jenom restaurátor.**

Alarmující je, že uvedenou definici ještě neobsahovala verze návrhu z března tohoto roku, kde se pouze konstatovalo, že „bude definován pojem restaurování a vymezen jako protikategorie pojmu řemeslná oprava, která je jedním ze zásahů na kulturní památce. Restaurování se bude týkat pouze kulturních památek a národních kulturních památek; bude jej oprávněn provádět restaurátor s povolením.“ Shodné doporučení uvádí i elaborát EEIP, kdy uvádí, že „v současné době splývají pojmy restaurování a řemeslná oprava, kdy často bývá pro jakýkoli zásah na kulturní památce (i nemovitě) vyžadováno, aby jej prováděl restaurátor, ač nejde o práci umělecko-řemeslnou, natož uměleckou“. Proto také elaborát doporučil specifikaci pojmu restaurování k odlišení restaurátorské práce a řemeslné opravy. Ve všech relevantních zmínkách v dotyčném elaborátu (str. 76-79) se mluví v obecné poloze o kulturních památkách, citujeme: „Bude definován pojem restaurování jako protikategorie pojmu řemeslná oprava, která je jedním ze zásahů na kulturní památce“. A dále: „Je zřejmé, že přínosem bude navrhovaná úprava pro vlastníky a uživatele kulturních památek a nemovitostí, kteří budou moci jednoduché opravy nechat provádět řemeslníky a ne restaurátory, jako je to v současnosti někdy vyžadováno...“

Vlastní text konečného *Návrhu věcného záměru* však toto doporučení i původní verzi posunuje do úplně nové polohy, aplikující řemeslnou opravu nikoli tam, kde je terminologické i věcné vyčistění pojmů žádoucí a nezbytné, tedy zejména do oblasti nemovitostí či památek charakteru povýtce řemeslného, ale – zcela nad rámec citovaného doporučení – do oblasti uměleckých a uměleckořemeslných děl (!!!), což svědčí o naprostém nepochopení problému a nekompetentnosti konečného zpracovatele. Pouze doufáme, že se jedná o omyl; nabytí platnosti takového ustanovení by nezbytně vedlo **k zásadnímu a nevratnému poškození kulturního dědictví.**

Pojem *restaurování* musí být jednak věcně definován (ve shodě s Benátskou chartou a dalšími normami) jako jedna z forem zásahu na kulturní památce obecně (restaurována může být např. i architektura a předměty neumělecké povahy), jednak jako proces, zahrnující celý komplex zásahů výhradně prováděných na výtvarných uměleckých dílech a uměleckořemeslných pracích. Podrobné definice uvádí Etický kodex restaurátora.

Ve světle uvedených zásadních aspektů mají další změny předpokládané *Návrhem* marginálnější význam.

- Za pozitivní lze považovat rozšíření působnosti Památkové inspekce, která ovšem *Návrhem* předpokládanou působnost má i dnes, je ovšem zásadně limitována personálně. Kromě jejího posílení pokládáme za nezbytné zachování jejího nezávislého postavení vzhledem k Odboru památkové péče.
- Pozitivem je vedle již zmíněného zákonného zakotvení restaurátorské komise MK (resp. „Restaurátorské rady“) náhrada současných, formálně nedůstojných a snadno falšovatelných „licencí“ průkazem o oprávnění k restaurování.
- Zásadně nesouhlasíme s povinností vlastníka doložit žádost o restaurování restaurátorským průzkumem. Průzkum je nedělitelnou etapou restaurátorského procesu a zahrnuje celé spektrum neinvazivních i invazivních metod, laboratorních výzkumů, archivních rešerší apod. U náročnějších realizací se prolíná celým prosem vlastního restaurování. Nelze jej vytrhovat a osamostatňovat jako zvláštní etapu; k formulaci restaurátorského záměru (a k zadání restaurování) postačuje dílčí expertní vyjádření na základě prohlídky díla, případně aplikace jednodušších neinvazivních metod, tedy jakýsi „vstupní průzkum“, který nelze s vlastním restaurátorským průzkumem zaměňovat. Požadavek je nesmyslný i věcně – např. u nástěnné malby nebo plastiky v architektuře je provedení průzkumu vázáno na jejich nákladné zpřístupnění z lešení a požadavek tak představuje pro vlastníky další nemalou finanční zátěž. Je samozřejmé, že restaurátorský průzkum může provádět pouze kvalifikovaný restaurátor (což ovšem *Návrh* výslovně nestanoví (!); pak vyvstává i otázka realizačně právní: proč by restaurátoři měli investovat své zkušenosti a erudici do provedení a interpretace průzkumu a formulace návrhu na restaurování věci, o níž předem vědí, že ji nejspíš restaurovat vůbec nebudou? Jak si navrhovatel hodlá poradit s autorskými právy autora průzkumu a koncepce zásahu? Restaurátor prozkoumá, vyhodnotí, vymyslí a navrhne, úředník

orazítkuje a jiný restaurátor zrealizuje (autor průzkumu bude z následného výběrového řízení na realizaci nutně vyloučen, neb by v něm byl oproti ostatním zvýhodněn). Jde o další cestu – zcela zbytečnou a neodůvodněnou – k degradaci profese s možnými fatálními důsledky, kdy se průzkumy stanou rejdištěm diletantů (současná praxe k tomu již směřuje) s negativními dopady jak na památky samotné, tak na jejich vědecké poznávání a restaurátorskou profesi jako takovou.

Zákon o památkové péči je norma, která předurčí mimo jiné i kvalitativní vývoj restaurátorského oboru na desetiletí dopředu. Akademie výtvarných umění jako akreditovaná vysoká škola, vychovávající odborníky, výtvarné umělce – restaurátory, nemůže nečinně přihlížet zásadní degradaci ověřených principů, k nimž restaurátorská péče o umělecká díla dospěla za desetiletí své existence. S navrhovanou právní úpravou restaurování vyslovujeme zásadní nesouhlas.

Žádáme Ministerstvo kultury, aby do konečné verze návrhu zákona zapracovalo některou z navrhovaných variant zřízení profesní samosprávy. Nestane-li se tak, pak žádáme, aby z návrhu byla vypuštěna kategorie „řemeslných oprav“ kulturních památek nebo jejich částí, které jsou výtvarnými díly nebo uměleckořemeslnými pracemi a restaurování bylo definováno ve shodě s profesními normami i nyní platným právním stavem. Dále žádáme Ministerstvo kultury, aby zohlednilo i další připomínky, uvedené v tomto stanovisku. K tomu jsme připraveni poskytnout jakoukoli odbornou součinnost.

Pokud bude návrh zákona o památkovém fondu předložen k projednání bez uvedených změn, vyzýváme Parlament České republiky, aby normu odmítl nebo vrátil k přepracování.

V Praze dne 22. května 2008

prof. Karel Stretti, akad. mal., vedoucí pedagog Restaurátorské školy malířské AVU
doc. Petr Siegl, akad. soch., vedoucí pedagog Restaurátorské školy sochařské AVU

Zpracoval: Martin Pavala, akad. mal., Restaurátorská škola malířská AVU